

Oslo, 17. februar 2023

Multiconsult

ved Vegard Meland, vegard.meland@multiconsult.no

kopi: Bærum kommune, post@baerum.kommune.no,
grethe.lovald@baerum.kommune.no

og OOFs medlemsorganisasjoner

Høringsuttalelse til reguleringsplan for:

UTVIDELSE AV STEINBRUDET PÅ STEINSHØGDA

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for 41 medlemsorganisasjoner og 14 medlemskommuner i Oslo og Viken, deriblant Bærum kommune. Vårt hovedformål er å ivareta natur- og friluftslivet i regionen.

OOF mener at en utvidelse av Franzefoss` steinbrudd på Steinshøgda i Marka i Bærum er et stort naturinngrep, som vil true viktige friluftslivsinteresser.

I 2016 mente Klima og miljødepartementet (KLD) at en utvidelse av steinbruddet ville få negative konsekvenser for friluftsliv, både gjennom direkte påvirkning på etablert sti og skiløype og på grunn av støy fra aktiviteten.

Men, i 2020 gjorde KLD en ny vurdering og mente det er naturlig å forstå ordet «igangværende» slik at bestemmelsen omfatter virksomhet som var etablert på det tidspunktet markaloven ble vedtatt. Samtidig mente departementet at det ikke er hjemmel for å tillate at det etableres nye steinbrudd innenfor markagrensen, og heller ikke å tillate at nye steinbrudd som etableres utenfor markagrensen, strekker seg inn i Marka. KLD vektla også steinressursens verdi for Osloregionen og å sikre grunnlaget for videre drift.

OOF mener at dette må gi sterke føringer for tiltak som reduserer de negative konsekvensene utvidelsen får for naturopplevelsen og friluftslivet.

OOF ser fordelene med utvidelsen, men er allikevel kritisk til at viktige natur- og friluftslivsområder blir ødelagt.

Samtidig ber OOF om at området erstattes med et tilsvarende stort område i kommunen, som så blir en ny del av Marka.

Utvidelsen av steinbruddet går inn i Marka og er på 172 dekar, der 110 dekar er selve steinbruddet og 62 dekar er en omkransende vegetasjonssone.

Formålet med tiltaket er å produsere en nasjonalt viktig høykvalitets stein (basalt) og i tillegg drive med mottak og gjenbruk av overskuddsmasser. Dette skal sikre drift i 60-70 år.

BETYDNING FOR NATURMANGFOLD OG LANDSKAPSBILDE

Et steinbrudd innebærer et stort og uopprettelig sår i landskapet. For landskapsbilde, naturmangfoldet og naturopplevelsen vil en utvidelse av steinbruddet ha negative effekter.

En viktig naturtype vil forsvinne og en annen, Vintermyrene, ligge nærme bruddkanten og er sårbar for grunnvannsendringer.

Landskapsbilde påvirkes negativt ved at bruddområdet utvides og synligheten øker.

OOF er fornøyd med at planbestemmelsene har krav til oppfølging for å begrense faren for drenering av Vintermyrene.

BETYDNING FOR FRILUFTSLIVET

I Bærum Kommunes kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder fra 2017 framkommer det at dette området har fått den høyeste verdien for friluftslivet; Svært viktig (A). I verdsettingen kommer det fram at området brukes mye, har høye opplevelsesverdier for friluftslivet og er relativt inngrepsfritt.

Steinshøgda ligger høyt, har utsikt, flott natur og Vintermyrene. Rett øst for planområdet går det en blåmerket sti og en rødmerket skiløype. Dette er ferdselsårer for friluftslivet fra bebyggelsen, Stein gård, Øverland og innover i Bærumsmarka. Fordi skiløypa starter høyt og går høyt er den mer snøsikker enn noen av de andre løypene i Bærumsmarka. På det nærmeste blir avstanden mellom stien og bruddkanten ca. 60 meter, og støy og forstyrrelser vil bli langt mer merkbart enn i dag, ifølge konsekvensutredningen.

Området ligger ikke langt fra svært befolkningsrike områder som for eksempel Bekkestua, Bærum Verk og Østerås. Ved Stein gård er det flere populære utfartsparkeringsplasser.

I konsekvensutredningen framkommer det at utvidelsen har «Stor negativ konsekvens for friluftslivet». Ifølge konsekvensutredningen vil særlig terrengsyklistene påvirkes negativt fordi de benytter områdene som ligger nærmest steinbruddet.

Som skadereduserende tiltak foreslås det at den planlagte driftsveien i vegetasjonsbeltet, som skal omkranses bruddet, også kan være en turvei med utsiktspunkter. I tillegg foreslås det å flytte en hytte eid av Franzefoss til et utsiktspunkt i vegetasjonsbeltet. Dette mener OOF kan være et bra tiltak og anbefaler at det tas kontakt med lokale friluftslivsorganisasjoner for mere detaljert planlegging. Et trygt gjerde og en voll langs bruddkanten er også gode tiltak, og vi er fornøyd med at støvforurensing skal følges opp med målinger og tiltak.

Vi støtter også DNT Oslo og Omegns/Bærum Turlags forslag om å endre rekkefølgen på utvidelsene, slik at de mest benyttede delene av området påbegynnes sist og å utvide vegetasjonsbeltet slik at en reduserer utfordringer med stormfelling av trær.

OM MARKALOVEN

Markaloven har som formål «å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett» og det er et generelt forbud mot bygge og anleggstiltak i Marka.

Og i 2016 var Klima- og miljødepartementet og Fylkesmannen (Statsforvalteren) enige «om at en utvidelse vil få negativ påvirkning på friluftslivet i Marka». I 2020 snudde departementet og mente; «at tiltaket ikke vil gi vesentlige negative konsekvenser for friluftsliv og naturopplevelse». De vektla også steinressursens verdi for Osloregionen og å sikre grunnlaget for videre drift.

Departementet viste videre til § 7 i markaloven der det for «igangværende råstoffutvinning» (steinbrudd) åpnes for unntak fra vernebestemmelsene når tiltaket er hjemlet i kommunale planer og mener at det ut fra ordlyden er naturlig å forstå «igangværende» slik at bestemmelsen omfatter virksomhet som var etablert på det tidspunktet markaloven ble vedtatt. Det vil dermed ikke være hjemmel for å tillate at det etableres nye steinbrudd innenfor markagrensen. Det vil heller ikke være hjemmel til å tillate at nye steinbrudd som etableres utenfor markagrensen, strekker seg inn i Marka».

OOF påpekte derfor i vår uttalelse til planprogrammet i 2021; «når det er såpass stor tvil om tiltaket overhodet har hjemmel, må imidlertid dets mulige negative konsekvenser for friluftslivet, og hvor viktig tiltaket ellers er for samfunnet, vurderes særlig nøye før en eventuell tillatelse kan gis.»

I § 2 i markaloven påpekes at et område som tas ut av Marka skal erstattes av et annet. I dette tilfellet tas ikke området ut av Marka, men ettersom området ikke kan benyttes til naturopplevelse, friluftsliv og idrett de nærmeste 70 åra, så vil det i praksis være tatt ut. OOF mener derfor at en bør finne et egnet erstatningsområdet i Bærum for et slikt areal.

I OOFs høringsuttalelse til planprogrammet vinter 2021 etterlyste vi en god dokumentasjon på behovet for utvidelsen. I konsekvensanalysen dokumenteres dette.

KONKLUSJON:

- OOF ser behovet for den verdifulle steinressursen, men er allikevel svært kritisk til at et viktig natur- og friluftslivsområde blir ødelagt.
- Derfor ber OOF om at området erstattes med et tilsvarende stort område i kommunen, som så blir en ny del av Marka.

Med vennlig hilsen

Reidun Bolsø
Generalsekretær

Johan Hval
Fagsjef